

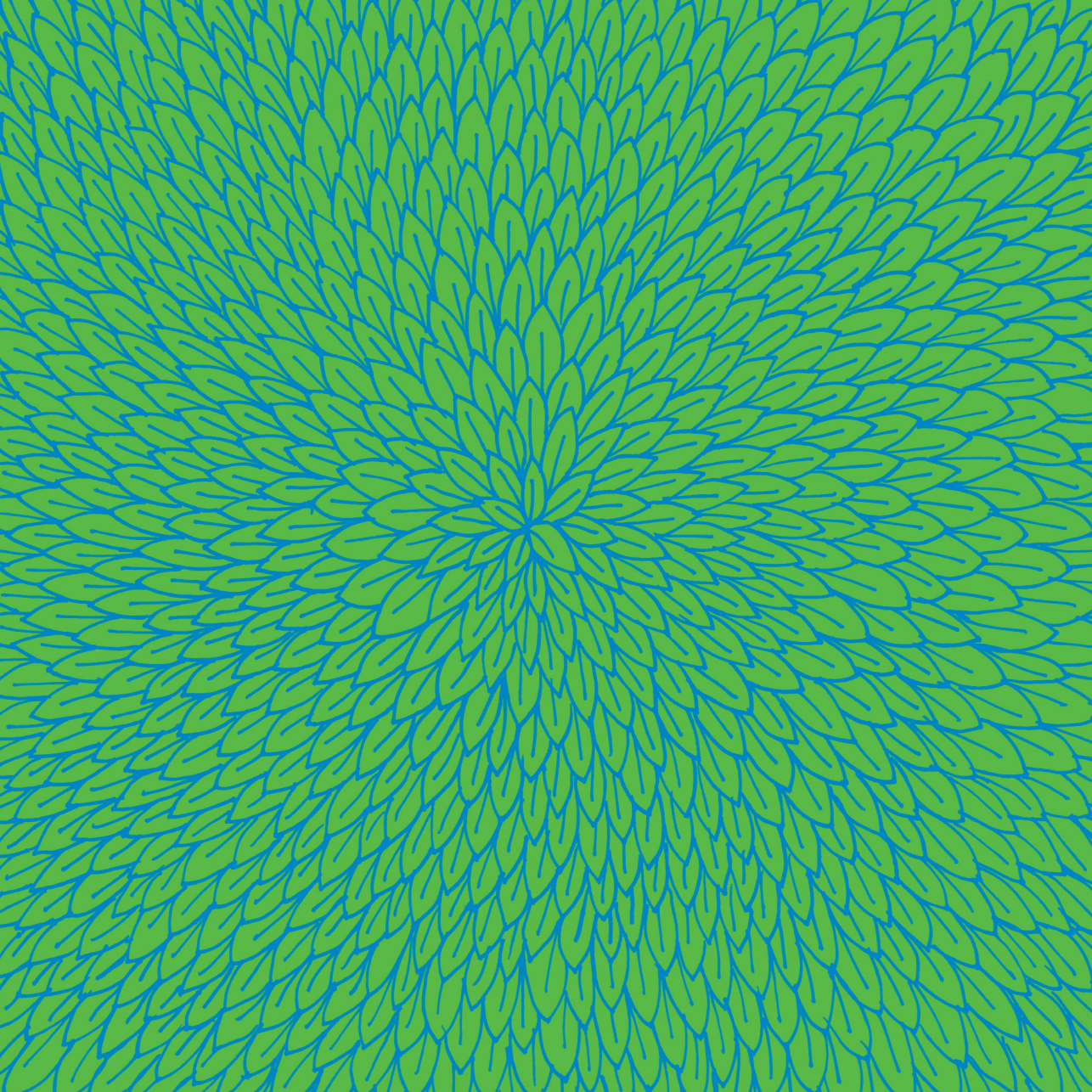
CRICOTEKA

tekst: Ana Komorowska

ilustracje: Kasia Walentynowicz

konceptcja: Justyna Dron

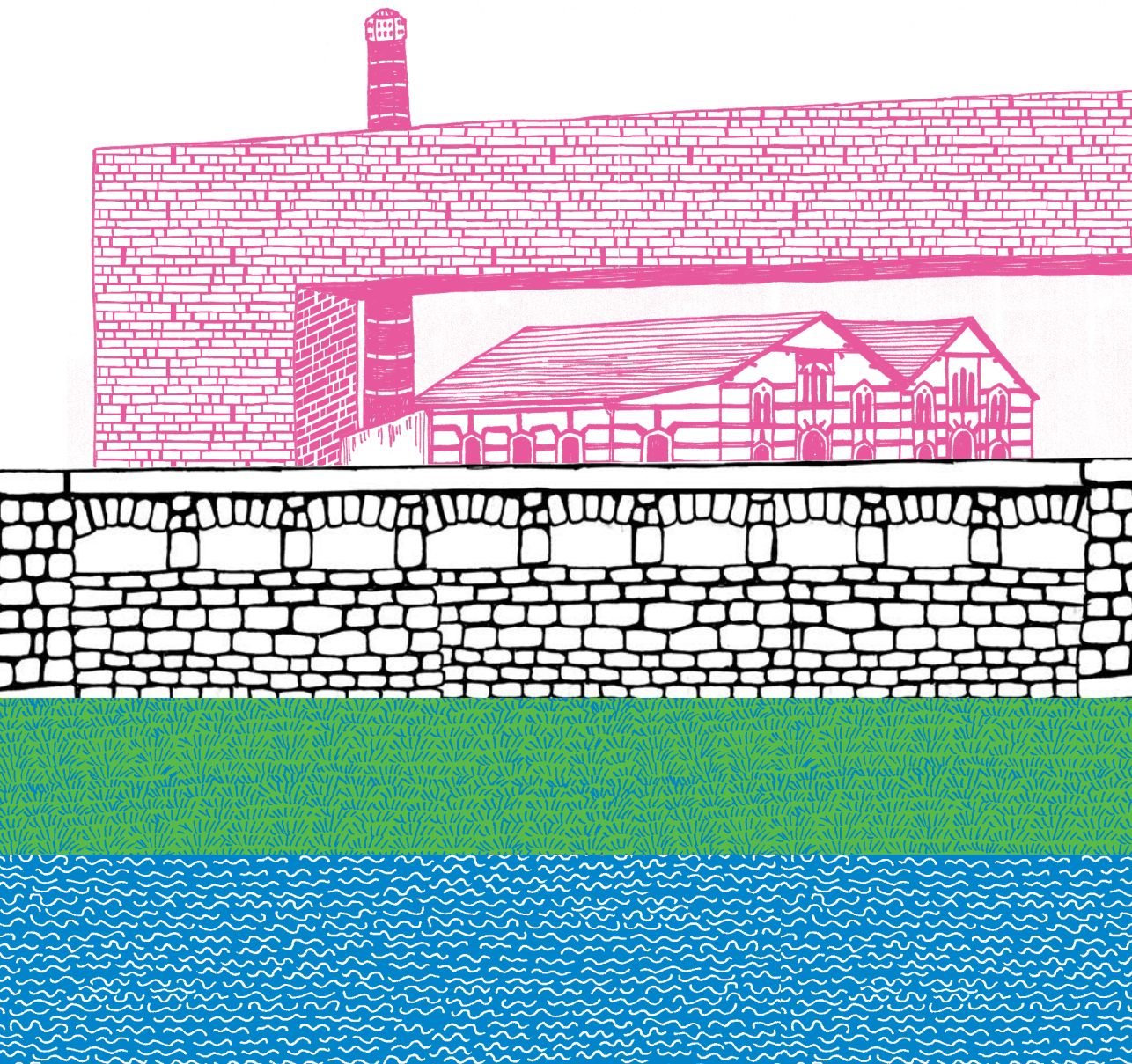

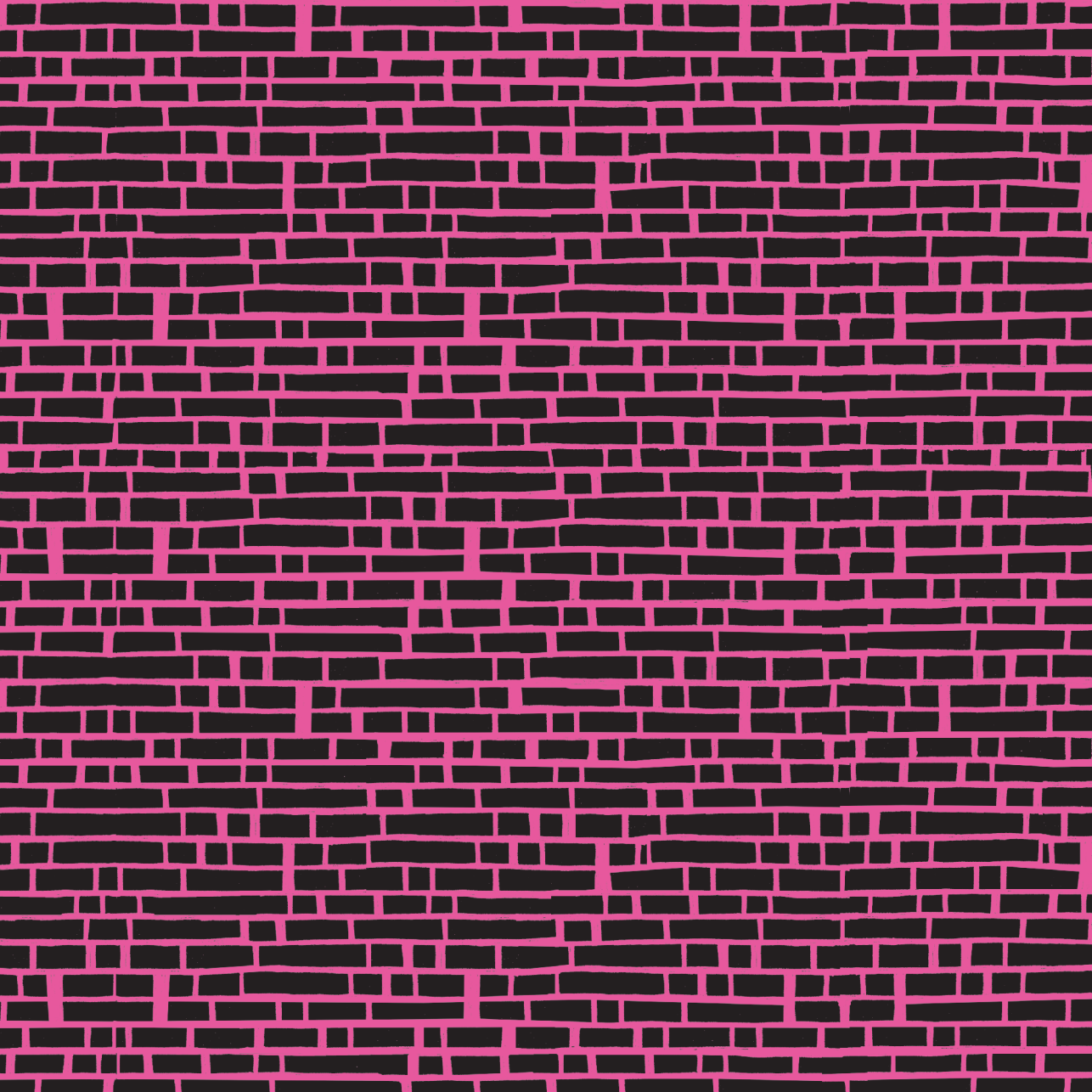

WPROWADZENIE

Zastanawiasz się czasem, dlaczego architektura wygląda tak, a nie inaczej? Czy najważniejszy jest pomysł architekta? Na ostateczny wygląd budynku wpływa wiele czynników – otoczenie, wielkość i kształt działki, rury i kable pod ziemią, ale też prawo budowlane czy Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego. Bardzo ważna jest też funkcja budynku – to, co będzie się tam znajdować. Inaczej będzie wyglądać teatr czy muzeum, a inaczej dom do mieszkania. Na najważniejsze budynki w mieście ogłaszany jest konkurs. Wielu architektów projektuje ten sam budynek, a wybierany jest tylko jeden, najlepszy projekt. O tym wszystkim przeczytasz w pierwszej części książki.

Jak widzisz, projektowanie przestrzeni to strasznie skomplikowana sprawa. Czy to oznacza, że tylko architekci mogą się tym zajmować? Nie, Ty również masz wpływ na to, jak wygląda przestrzeń wokół Ciebie. To od Ciebie zależy wygląd Twojego ogrodu, balkonu czy parapetu. Możesz współtworzyć ogród społeczny, brać udział w warsztatach partycypacyjnych, głosować w Budżecie Obywatelskim. Więcej dowiesz się z drugiej części książki.

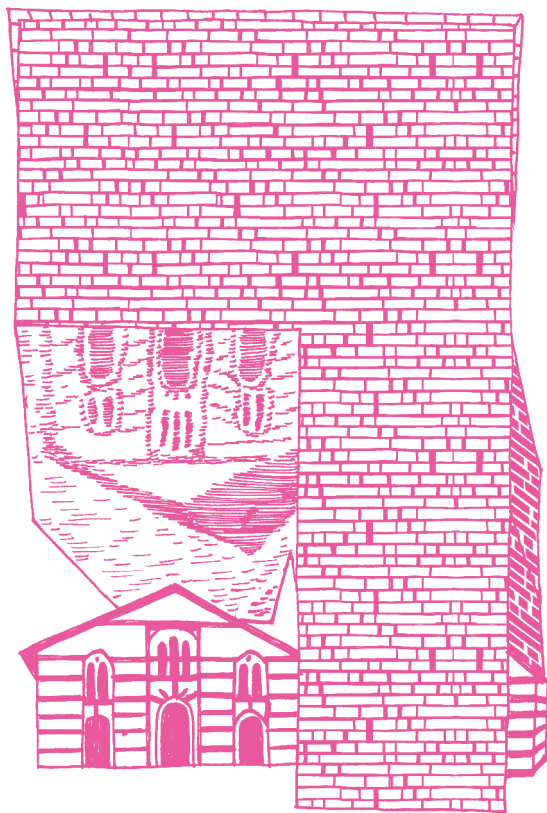
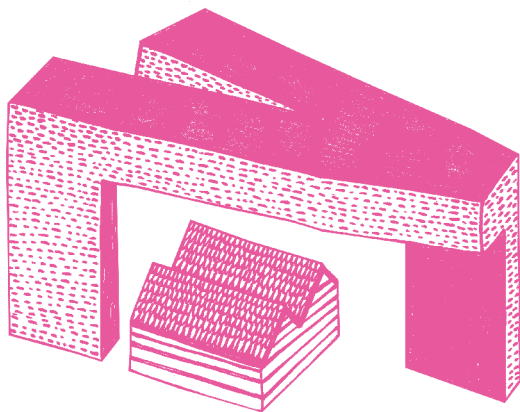

CZĘŚĆ I.

**DLACZEGO
ARCHITEKTURA
WYGLĄDA TAK,
JAK WYGLĄDA?**

KONKURS

Aby budynek Cricoteki mógł powstać, ogłoszono konkurs na projekt. Wzięło w nim udział wielu wybitnych architektów. Wygrał wspólny projekt dwóch biur – nsMoonStudio i Wizja. Jury konkursu doceniło odważny pomysł, żeby budynek postawić okraciem nad dawną podgóorską elektrownią.

I. NAGRODA

nsMoonStudio i Wizja

Każdy projekt prezentowany na konkursie wyglądał inaczej, ale wszystkie miały spełnić kilka warunków. Budynek dawnej elektrowni musiał być zachowany. Wnętrze nowego budynku musiało pomieścić Muzeum Tadeusza Kantora. Co to znaczy? Miejsce na wystawy czasowe, centrum teatralno-konferencyjne, archiwum Cricoteki, czytelnię i księgarnię, a także szatnię, toalety czy magazyn. Całość musiała zmieścić się na wąskiej, trójkątnej działce.

Zobacz, jak z tym zadaniem poradzili sobie architekci, którzy wzięli udział w konkursie.

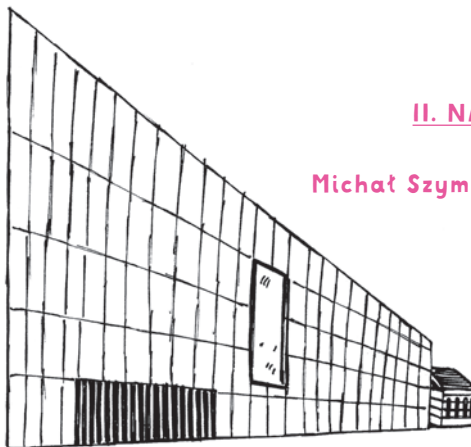

II. NAGRODA

Studio S

Michał Szymanowski

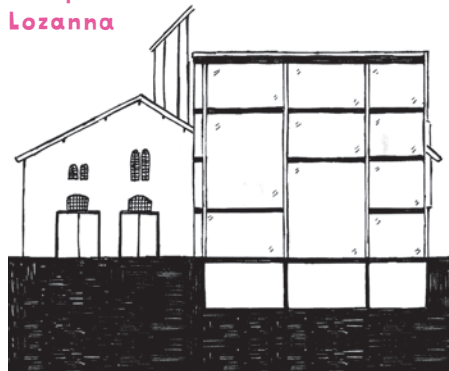
Kraków

WYRÓŻNIENIE

Philip Ram

Lozanna

III. NAGRODA

Biuro Studiów i Projektów

Architekt Barbara

Średniawa

Bytom

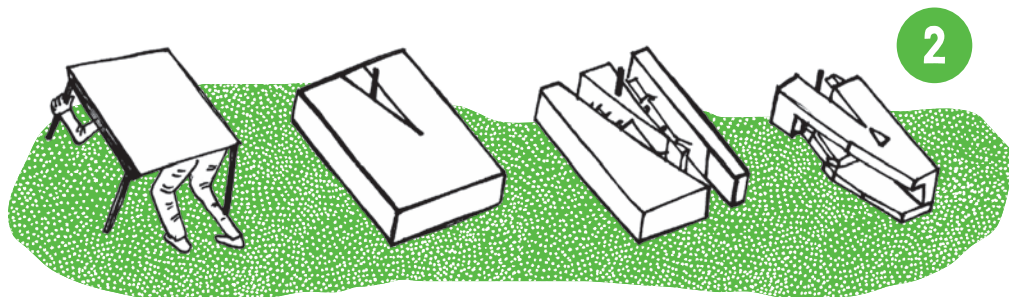
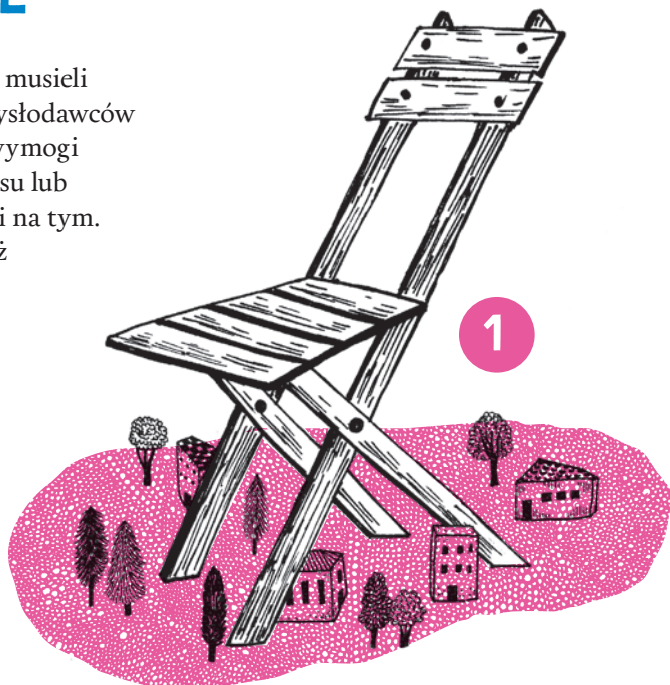

INSPIRACJE

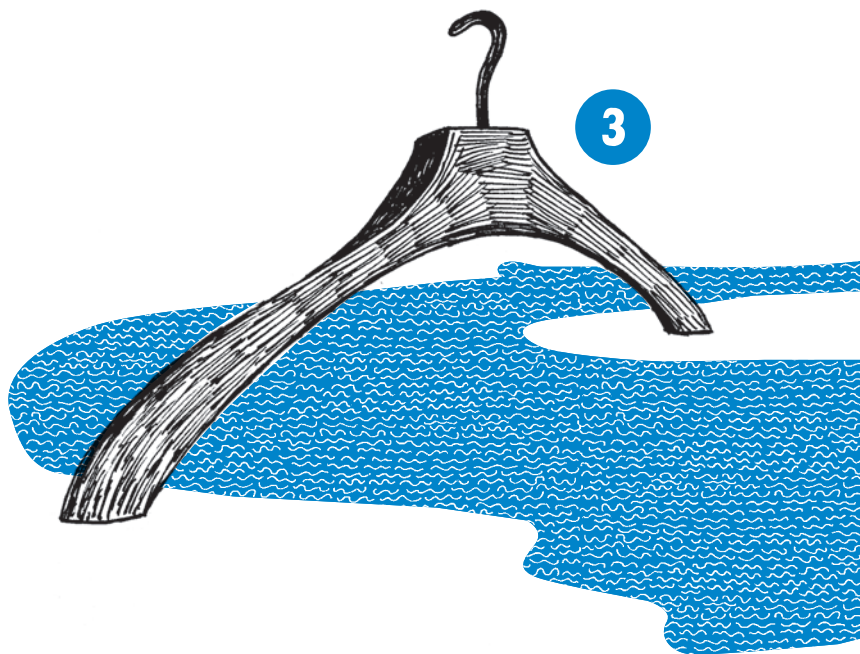
Architekci w swoim projekcie musieli uwzględnić oczekiwania pomysłodawców muzeum i spełnić wszystkie wymagania opisane w warunkach konkursu lub przepisach. Ale nie poprzestali na tym. Szukali sposobu, aby dodać też coś od siebie – swoją wizję i indywidualny styl.

Jak myślisz, która z prac Kantora zainspirowała projektantów Cricoteki?

1. *Krzeseł*
z serii Pomniki
Niemożliwe
2. Twórcze przetworzenie
rysunku Kantora
Człowiek ze stołem
w projekt
architektoniczny
3. *Most-wieszak na Wiśle*
(przy Wawelu, Kraków)
z serii Pomniki
Niemożliwe

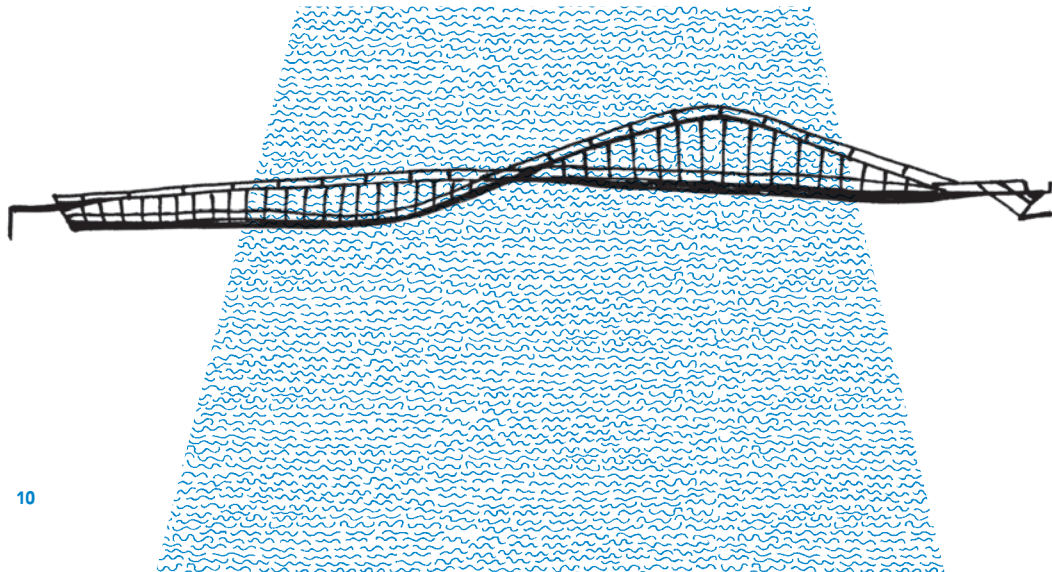
* Czy wiesz, że nsMoonStudio,
twórcy budynku Cricoteki,
stworzyli również projekt
kładki w Porcie Czerniakowskim
w Warszawie, który wygląda
jak... wieszak! Czyżby kolejna
inspiracja pracami Kantora?

DŁUGA DROGA OD WIZJI DO REALIZACJI

Nawet najwspanialsza wizja architekta i projekt zrobiony zgodnie z wytycznymi może napotkać na pewne trudności. Jakie na przykład? Gdy w trakcie budowy odkryte zostaną zabytkowe przedmioty lub pozostałości budowli, trzeba wezwać archeologów, żeby je zbadali i zabezpieczyli lub przenieśli.

Może okazać się, że realizacja będzie kosztować więcej, niż początkowo zakładano i trzeba zdecydować, czy miasto może wydać więcej pieniędzy, czy trzeba zmodyfikować projekt albo zawiesić go na jakiś czas. Takich sytuacji może być znacznie więcej.

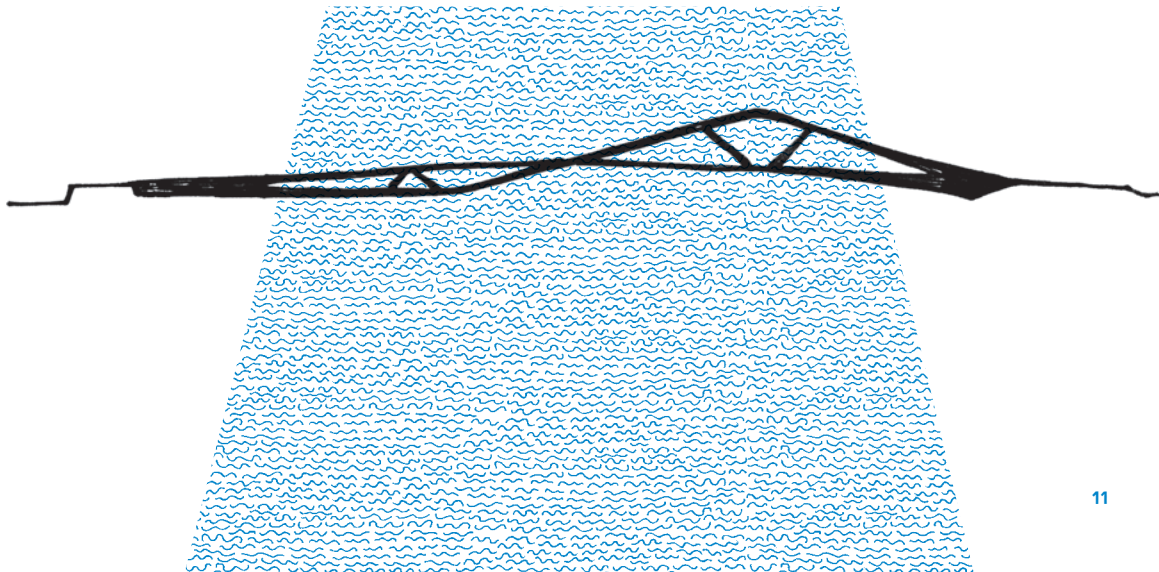

Dobrym przykładem jest kładka, która właśnie jest budowana w Krakowie na Ludwinowie. Jej projekt powstał 18 lat temu. Przez ten czas musiała być wielokrotnie modyfikowana. Tak długo trwały wszystkie procedury związane z pozwoleniem na jej budowę.

* Nie wiadomo, czy to już koniec poprawek. Zachowaj tę książeczkę i porównaj projekty z ostateczną wersją kładki, gdy będzie już zbudowana.

Po lewej stronie widzisz projekt, który wygrał w konkursie. Po prawej - najnowszą wersję. Zastanów się, czym się różnią oba projekty

PLAN MIEJSCOWY I INNE PRZEPISY

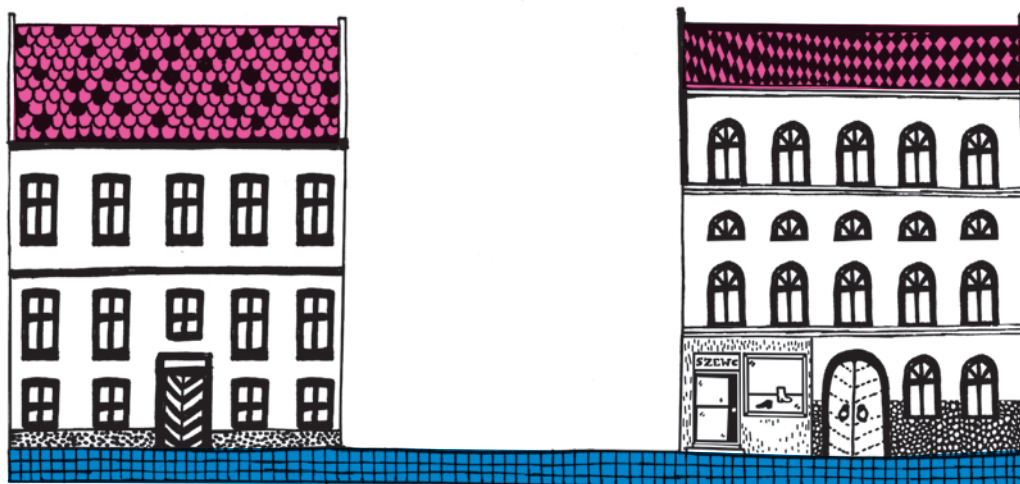
Co by było, gdyby każdy, kto ma działkę, budował na niej to, co tylko zechce? Wyobraź sobie, że Twój sąsiad postanowił sprowadzić całą swoją rodzinę i zbudował 10-piętrowy dom.

Teraz na Twój ogród pada cień i żadne rośliny nie chcą rosnąć. Twój drugi sąsiad otworzył u siebie w garażu warsztat samochodowy. Przez cały dzień słyszysz hałas, a w powietrzu unosi się zapach benzyny...

O tym, jak wysoka może być zabudowa i jaką działalność można prowadzić, decyduje Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego (w skrócie: plan miejscowy). Taki plan opracowywany jest dla wszystkich dzielnic w mieście.

* By uwzględnić różne potrzeby, dobrze usłyszeć zdanie specjalistów z wielu dziedzin. Ci spotykają się i dzielą dobrymi radami w ramach Paktu dla Przestrzeni Krakowa.

Wyobraź sobie, że jesteś właścicielem pustej działki na ul. Józefińskiej.
Narysuj swój dom, ale pamiętaj, że musi spełniać następujące warunki:

1. Na parterze mogą znaleźć się punkty usługowe (np. fryzjer lub krawiec).
Wyższe piętra muszą być przeznaczone na mieszkania.
2. Budynek nie może być wyższy niż sąsiednie.
3. Dachówki na dachu każdej kamienicy muszą mieć inny kształt.

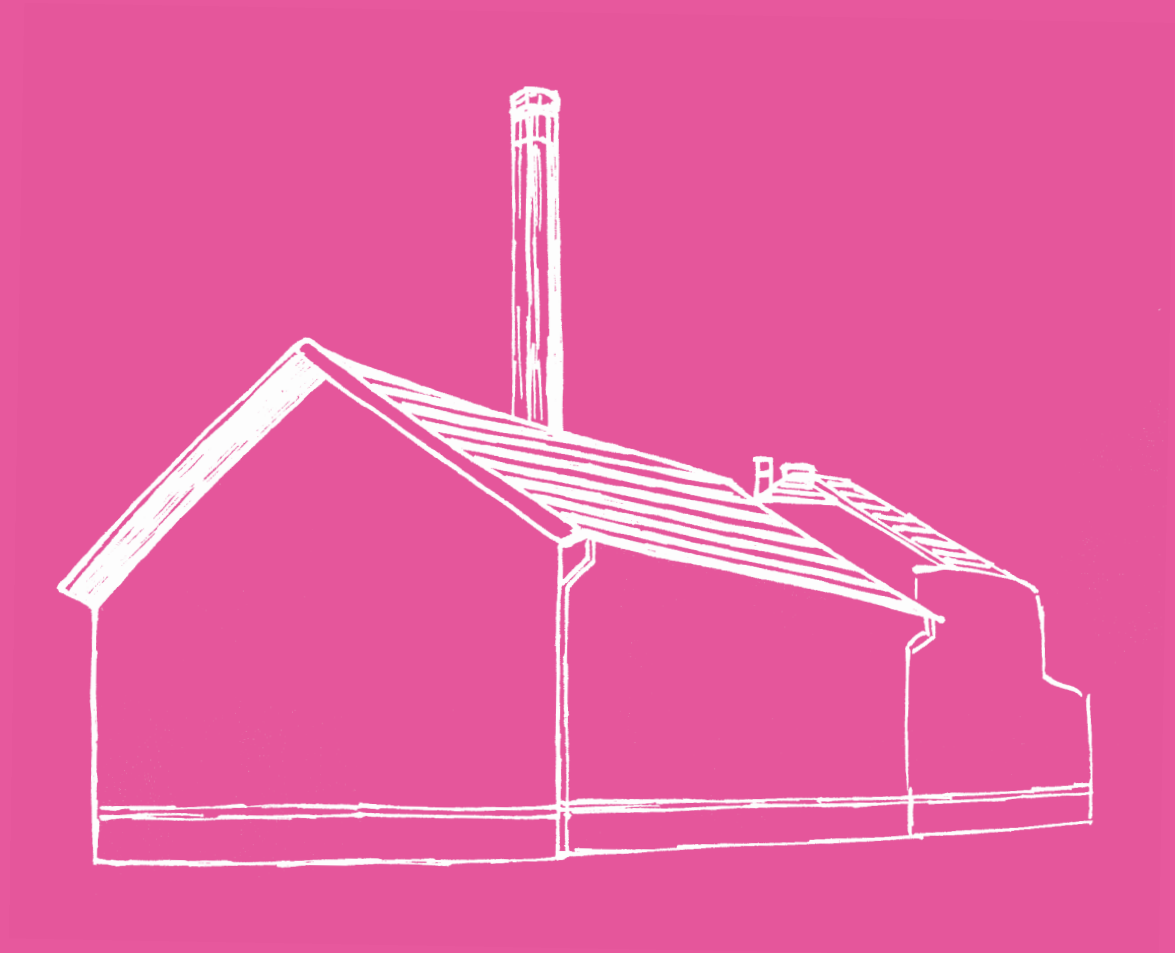
KONSERWATOR ZABYTKÓW

Konserwator zabytków dba o to, aby najbardziej cenne budynki były chronione. Nie można ich samodzielnie przebudować, czy nawet przemalować. Najpierw trzeba uzyskać zgodę konserwatora. Zawsze wtedy, gdy chcesz coś zmienić w budynku wpisanym na specjalną listę, zwaną rejestrem zabytków. Ale również, gdy chcesz coś zbudować w pobliżu zabytku lub na terenie chronionym, np. w zabytkowym parku. Jak widzisz, rola konserwatora jest bardzo ważna, choć dla architektów oznacza to... kolejne ograniczenia.

Jak już wiesz, przy projekcie Cricoteki architekci musieli uwzględnić budynek dawnej elektrowni podgórskiej. Nie mogli go zburzyć. Czy wiesz, co to za budynek?

Elektrownia powstała w czasach, gdy Podgórze było osobnym miastem. Miała dostarczać prąd do tutejszych zakładów przemysłowych, urzędów, szpitala, hali targowej, chłodni i domów. Gdy Podgórze zostało połączone z Krakowem w 1915 r., tę rolę przejęła elektrownia po drugiej stronie Wisły. Elektrownia podgórska nie była już potrzebna, więc przebudowano ją na Miejski Dom Noclegowo-Kąpielowy dla bezdomnych, a później poradnię przeciwgruźliczą.

FUNKCJA

Teatr wygląda inaczej niż muzeum.
A jak zaprojektować muzeum
opowiadające o teatrze? Albo
budynek, który mieści w sobie
muzeum, galerię, teatr, centrum
konferencyjne i sale edukacyjne?
To bardzo wiele funkcji, które
musieli połączyć w jednym
budynku projektanci Cricoteki.

**Narysuj budynek, który łączy
przynajmniej dwie różne
funkcje. Poniżej znajdziesz
kilka odpowiedzi, ale możesz
też wymyślić własne:**

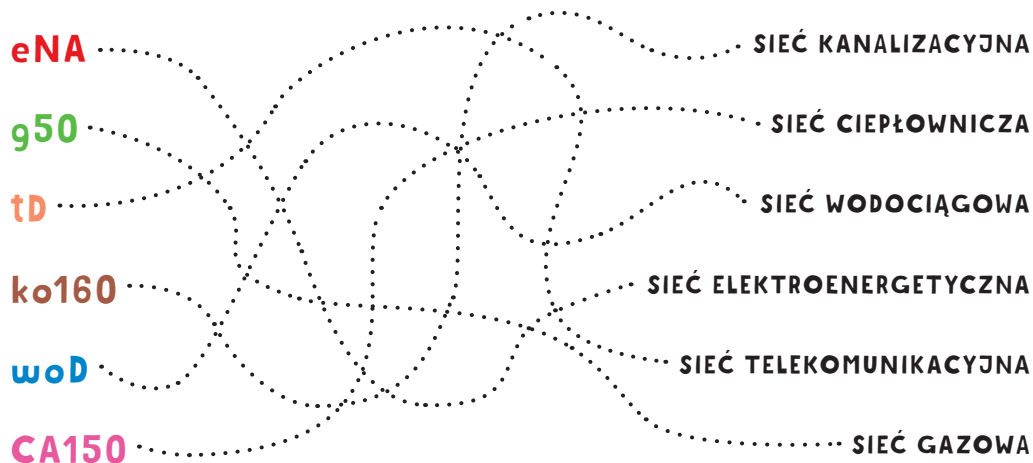
- ♥ szkoła z targiem warzywnym
- ♥ muzeum, które jest placem zabaw
- ♥ kino z basenem

SIECI

To, co wygląda na dużą, pustą działkę, na której możesz zbudować dowolny budynek, może kryć wiele niespodzianek. Podziemne rury i kable często robią wielkie zamieszanie... Czasem trzeba zmienić projekt, a czasem zmienić przebieg sieci, co może być trudne, kosztowne i czasochłonne. Architekt, zanim zacznie pracę nad projektem, zamawia u geodety specjalną mapę, tzw. mapę do celów projektowych. Na niej zaznaczone są wszystkie istniejące budynki i tzw. uzbrojenie terenu, czyli właśnie sieci i kable. Przedstawione są jako cienkie linie w różnych kolorach. Dodatkowo mają oznaczenia, z których można odczytać między innymi, jak gruba jest dana rura.

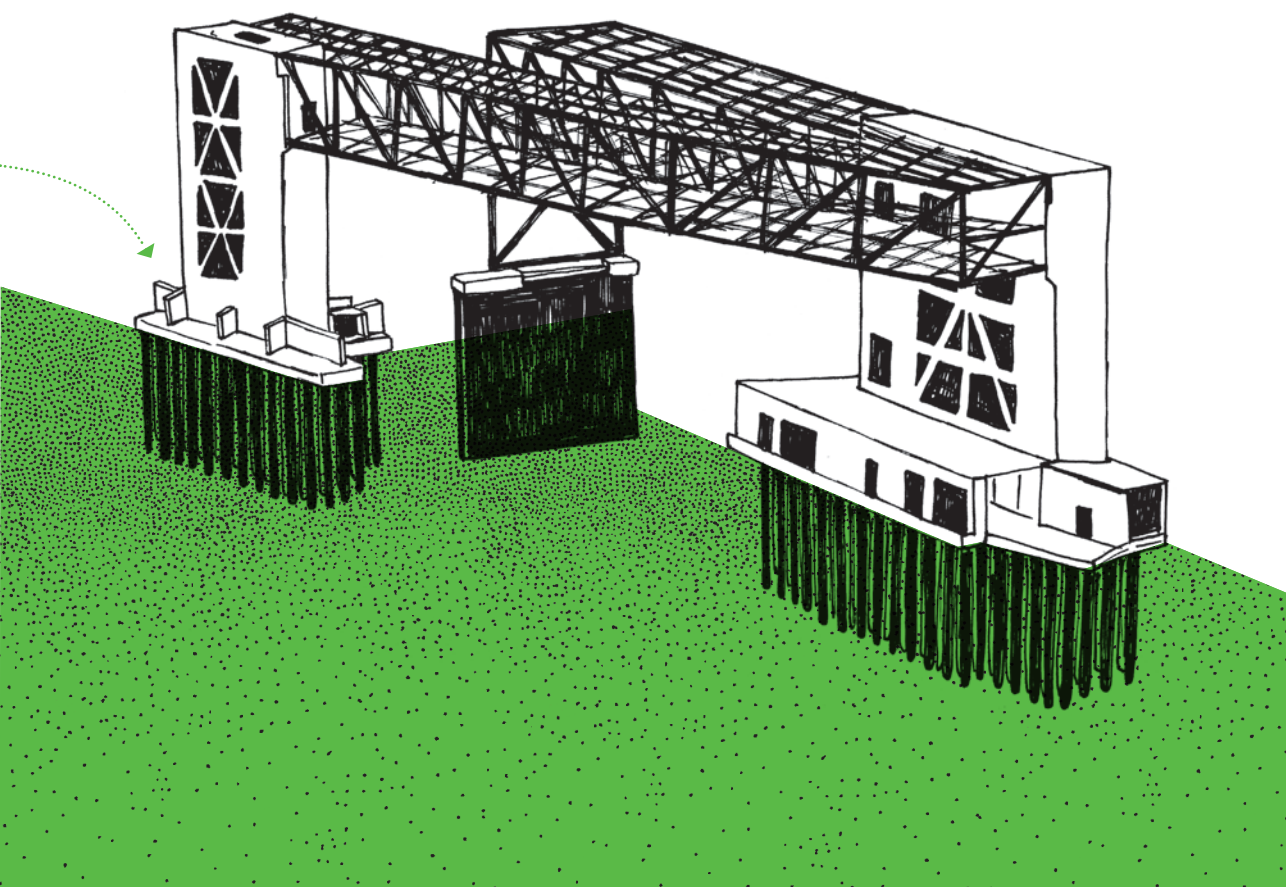
Spróbuj odszyfrować symbole po lewej.
Podążając za linią, dotrzesz do nazwy sieci.

PODŁOŻE

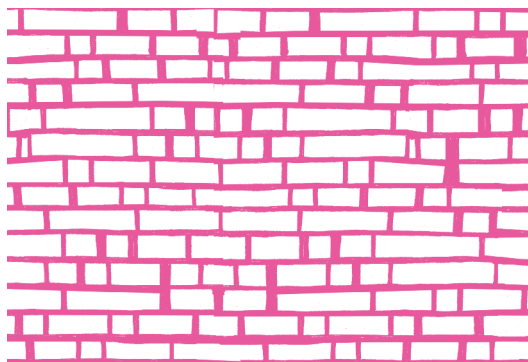
Sieci to nie wszystko, co kryje się pod ziemią. Problemem może być... sama ziemia. A dokładniej podłoże, na którym mamy postawić budynek. Czasem może być to skała, w której trzeba będzie kuć. A czasem kilka metrów niestabilnego gruntu, co powoduje konieczność wbijania głębokich pali. Na takich palach stoi właśnie Cricoteka. Gdybyśmy zajrzeli pod ziemię – wyglądałaby właśnie tak:

* Czy wiesz, że Park Bednarskiego, który jest niedaleko Cricoteki, powstał na terenie kamieniołomu? I to w czasie, gdy ten kamieniołom był jeszcze czynny! Wojciech Bednarski i pomagający mu uczniowie włożyli ogrom pracy, aby nawieźć ziemię i posadzić tam rośliny.

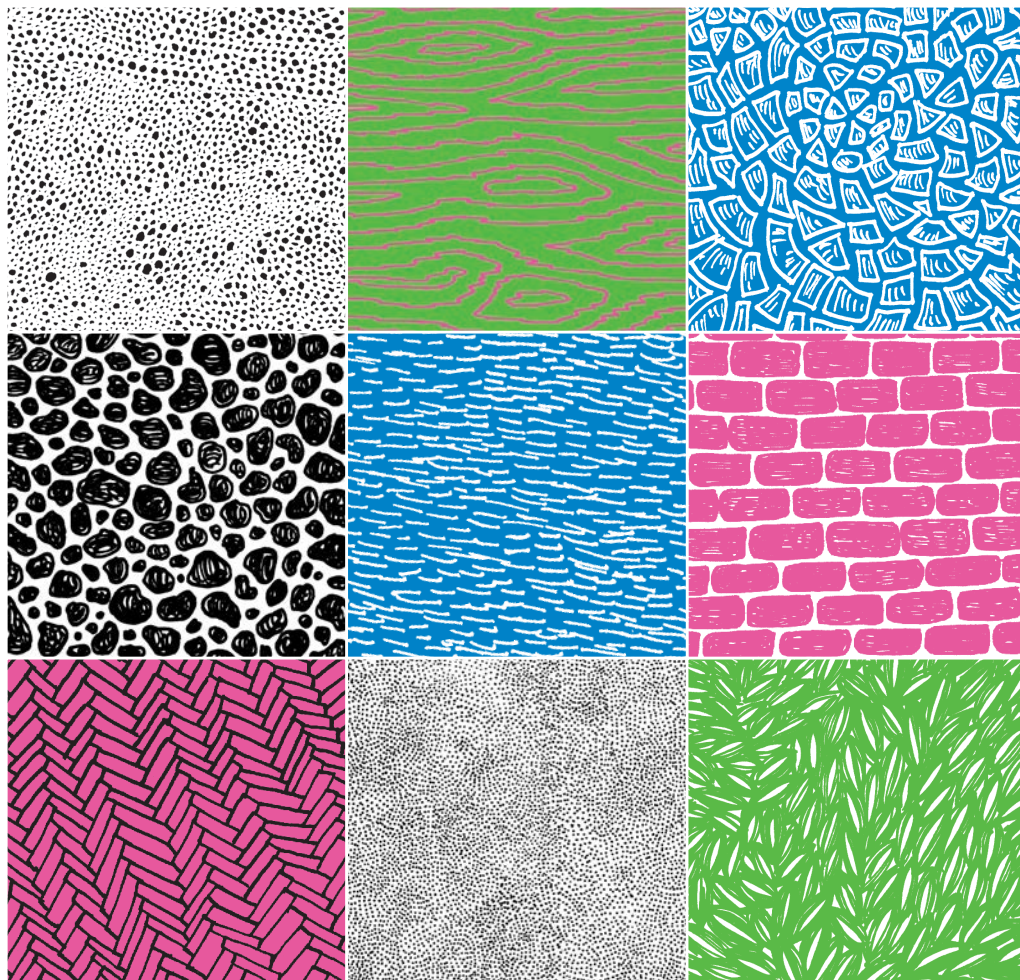
MATERIAŁY

Z czego buduje się budynki? Z kamienia, drewna, cegły? Obecnie raczej korzysta się z betonu, ale okłada się go różnymi innymi materiałami. Elewacja to takie ubranie dla budynku. Może być ono zrobione z drewna, blachy, płyt kamiennych, tynku. Czasami taki materiał udaje inny, jak np. płytki ceramiczne, które wyglądają jak cegły, ale są o wiele cieńsze. Możesz zobaczyć je na budynku naprzeciwko Cricoteki. A czym pokryta jest Cricoteka? Stalą kortenowską (potocznie zwaną kortenem). Jest to metal bardzo odporny na warunki atmosferyczne. Pod wpływem powietrza i deszczu samoczynnie pojawia się na nim powłoka ochronna przypominająca rdzę. Proces pokrywania się „rdzą” może potrwać do 3 lat po zakończeniu budowy. W przeciwieństwie do prawdziwej rdzy jest to jednak warstwa, która chroni powierzchnię stali, a nie objaw jej zniszczenia (korozji).

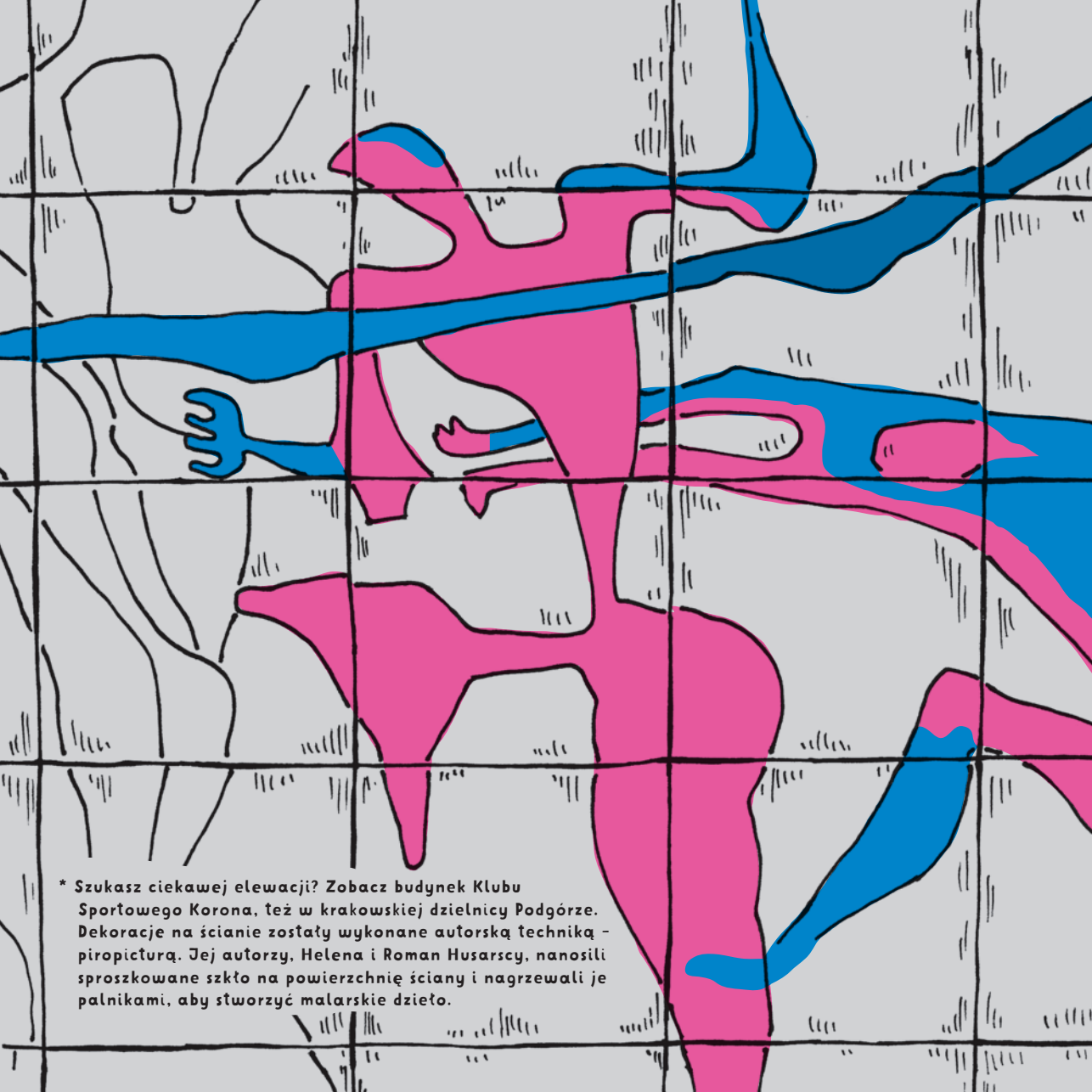

Przyjrzyj się budynkom wokół Ciebie. Z czego są zbudowane? Jak możesz przedstawić ten rodzaj materiału na rysunku? Na sąsiedniej stronie znajdziesz przykładowe rysunki różnych materiałów, a na kolejnej puste pola – miejsce do wrysowania własnej kolekcji elewacji.

Przykładowe materiały elewacyjne (tynk, drewno, mozaika, kamienie, metal szczołkowany, cegła, drewno, piaskowiec, rośliny)

Twoja kolekcja elewacji

* Szukasz ciekawej elewacji? Zobacz budynek Klubu Sportowego Korona, też w krakowskiej dzielnicy Podgórze. Dekoracje na ścianie zostały wykonane autorską techniką - piropicturą. Jej autorzy, Helena i Roman Husarscy, nanosili sproszkowane szkło na powierzchnię ściany i nagrzewali je palnikami, aby stworzyć malarskie dzieło.

PROJEKTOWANIE UNIWERSALNE

Architekci tworzą PRZESTRZENĖ, ale to ludzie, którzy z niej korzystają tworzą MIEJSCE. Nawet najlepiej zaprojektowany budynek będzie spełniał swoją rolę tylko wtedy, gdy ludzie będą z niego korzystać. Dlatego budynki i przestrzeń między nimi powinny być projektowane z uwzględnieniem potrzeb ich użytkowników. A jeśli są to budynki użyteczności publicznej (takie, z których wspólnie korzystamy, np. muzea, teatry, szkoły czy urzędy), należy wziąć pod uwagę potrzeby wszystkich: również dzieci i starszych, osób z niepełnosprawnościami lub czasowo ograniczonych ruchowo (np. ze złamaną nogą).

Takie projektowanie, które uwzględnia potrzeby jak największej grupy ludzi, nazywamy projektowaniem uniwersalnym lub dostępnym.

Zobacz, jak zasady projektowania uniwersalnego zostały wprowadzone w Cricotece. Kto skorzysta z tych udogodnień? Połącz podpisy z rysunkami. Uwaga! Z niektórych rozwiązań skorzysta więcej niż jedna osoba.

SZEROKIE DRZWI
W TOALECIE

AUDIODESKRYPCJA
(CZYTANY OPIS TEGO,
CO OGLĄDAMY)

PRZY INFODESKU
PRACOWNICY
CHĘTNI DO POMOCY

WINDA

PĘTLA INDUKCYJNA
(WZMACNIAJĄCA DŹWIEK
W APARACIE SŁUCHOWYM)

PRZESTRZENNY
MODEL BUDYNKU

POCHYLNIA

LINIE PROWADZĄCE
(WYPUSTKI W CHODNIKU
KIERUJĄCE
NP. W STRONĘ DRZWI)

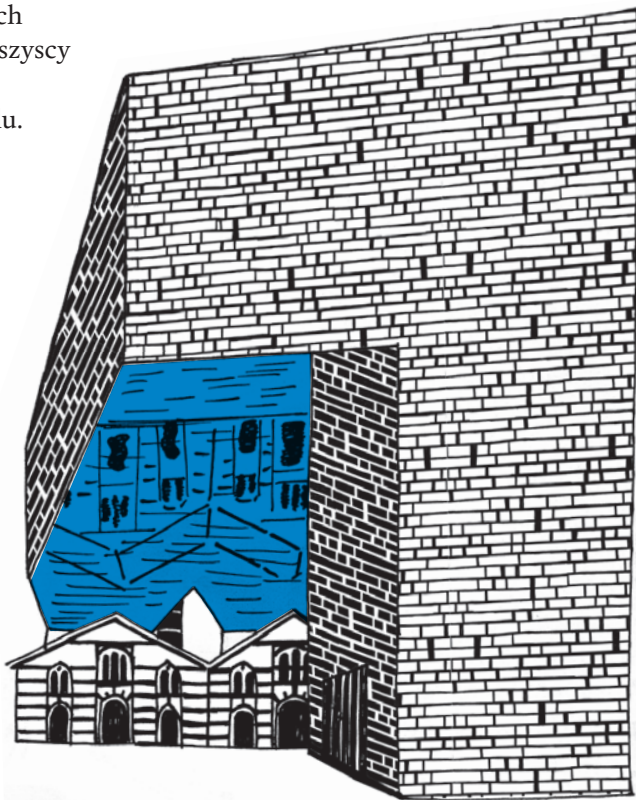

ODBICIA

Jednym z najciekawszych pomysłów w budynku Cricoteki jest pokrycie części budynku wypolerowaną blachą, która działa jak lustro. Znajduje się nad placem, czyli pod wiszącą częścią budynku (fachowo możemy powiedzieć, że to „podbrzusze budynku”). Lustro odbija więc to, co dzieje się na ulicy, na placu i na bulwarach wiślanych. To trochę tak, jakby wszyscy ludzie przechodzący obok stali się aktorami w niezwykłym spektaklu.

Lustro na Cricotece pozwala zobaczyć, co dzieje się na ziemi. Żeby w nie spojrzeć, trzeba mocno zadrzeć głowę lub położyć się na ławce. A gdyby tak odwrócić sytuację? Weź do ręki lusterko i trzymaj je poziomo. Przespaceruj się po budynku, w którym jesteś – możesz zobaczyć, co jest na suficie, bez zadzierania głowy. Wyjdź na zewnątrz – oglądaj chmury, drzewa i wyższe piętra budynków.

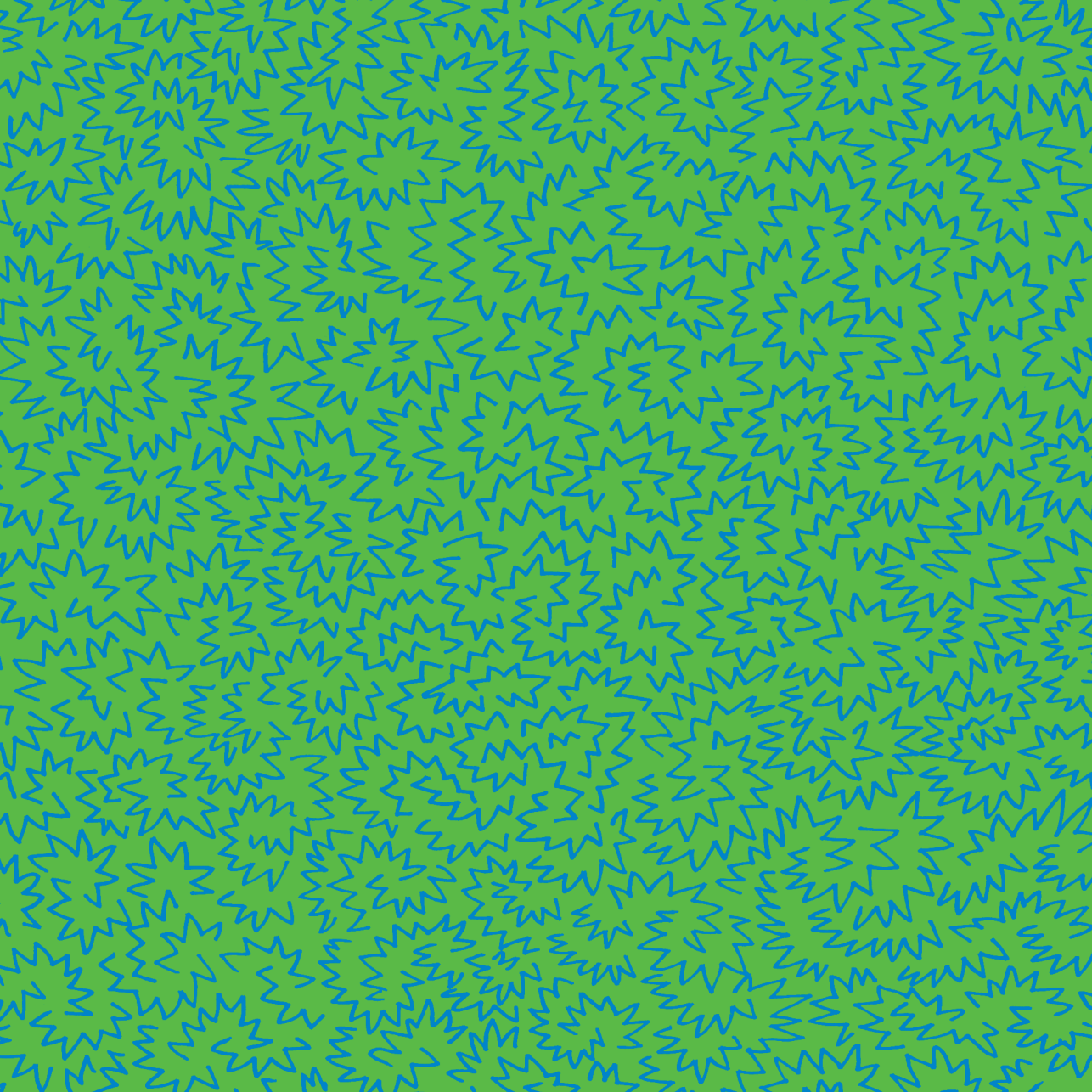
DETALE

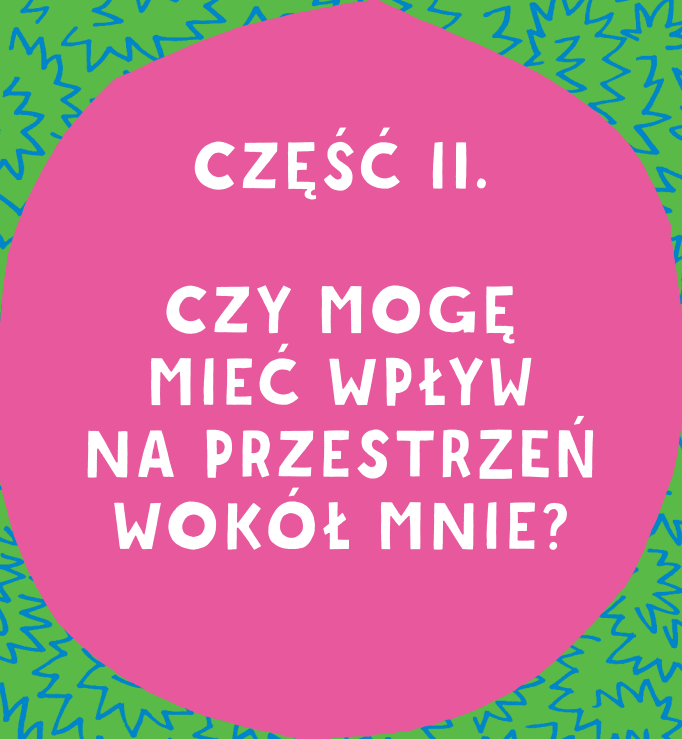
Gdy patrzymy na cały budynek, trudno czasem dostrzec nam szczegóły. A to one tak naprawdę decydują o tym, jak dany budynek odbieramy – czy się nam podoba, czy dobrze czujemy się w danym wnętrzu.

Oglądając jakiś budynek, zwróć uwagę nie tylko na jego bryłę, ale również na obramowanie drzwi, kształt klamki, połączenia różnych materiałów. Spacerując po ulicy, przyjrzyj się kratkom kanalizacyjnym i znakom drogowym.

**Patrzania na detale
trzeba się nauczyć.
Na początku jest
to trudne, bo wiele
rzeczy nas rozprasza.
Dlatego możesz zacząć
od... patrzenia przez
dziurę. Na przykład
przez tę na tej stronie.**

A large, solid pink circle is centered on the page. It contains two lines of white, bold, uppercase text. The background of the entire page is a vibrant green color, covered with a dense, repeating pattern of small, hand-drawn blue stars. Each star is a simple five-pointed shape with slightly irregular, sketchy edges.

CZĘŚĆ II.

**CZY MOGĘ
MIEĆ WPŁYW
NA PRZESTRZEŃ
WOKÓŁ MNIE?**

PRZESTRZEŃ, KTÓRA NALEŻY DO NAS

Są takie miejsca, o których możesz decydować. Twój pokój, mieszkanie, balkon, parapet czy ogród. Oczywiście są pewne ograniczenia – regulamin wspólnoty mieszkaniowej może określać, na jaki kolor musi być pomalowany balkon, a rodzice mogą nie zgodzić się na czarne ściany.

Musisz wiedzieć, które ściany w mieszkaniu są nośne, czyli trzymają całą konstrukcję i nie możesz ich wyburzyć. Ale nadal całkiem sporo możesz.

Oczywiście najlepiej zobaczyć zmiany, wprowadzając je. Miałam kolegę, który średnio raz w miesiącu przemeblowywał swój pokój. Takie projektowanie na miejscu nazywane jest „projektowaniem in situ”.

Jeśli jednak nie masz ochoty na przestawianie mebli, możesz zacząć od zrobienia projektu. Potrzebujesz:

- wydrukowanego zdjęcia Twojego pokoju lub dowolnego pomieszczenia, które chcesz odnowić,
- kalki technicznej, czyli półprzezroczystego papieru (możesz go kupić w sklepie papierniczym, ostatecznie może być też cienki papier śniadaniowy),
- kredki lub pisaków,
- taśmy malarskiej.

Przyklej zdjęcie na sąsiedniej stronie. Na zdjęciu przymocuj kalkę techniczną, używając taśmy malarskiej. Przerysuj najważniejsze, niezmiennie elementy – ściany, okna, drzwi, a także wszystko, co ma zostać na swoim miejscu, np. dużą szafę. Teraz czas na wprowadzanie zmian – pokoloruj ściany na wybrany kolor, dorysuj meble, które chcesz wstawić lub przestawić, dodaj elementy dekoracyjne. Gotowe? To dopiero pierwszy krok! Odklej kalkę i przyklej kolejną. (Taśmę malarską łatwo odkleić). Spróbuj od nowa, używając innych kolorów lub układu mebli. Powtórz kilka razy. Porównaj swoje rysunki i wybierz najlepszy. I wprowadź zmiany w życie!

tu przyklej
zdjęcie

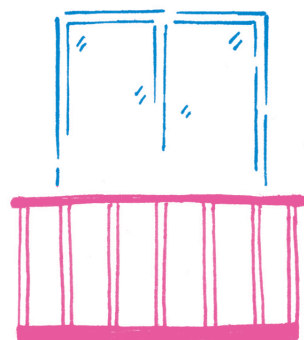
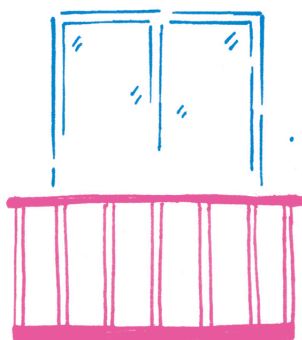
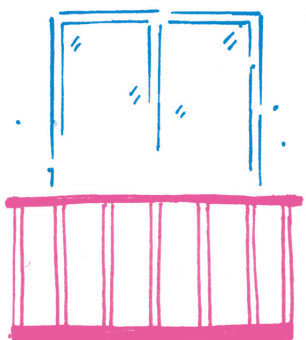
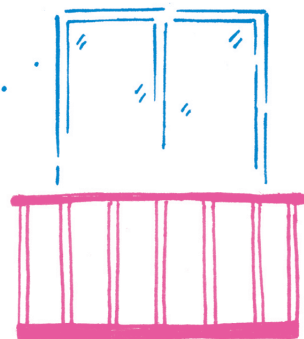
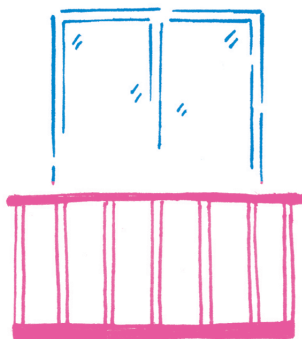
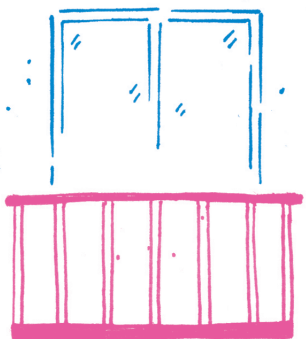
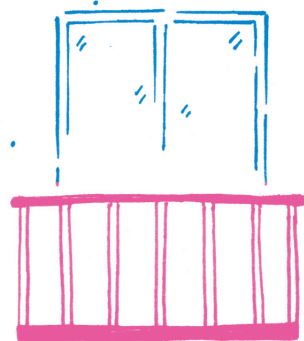
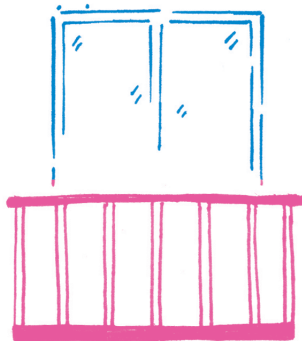
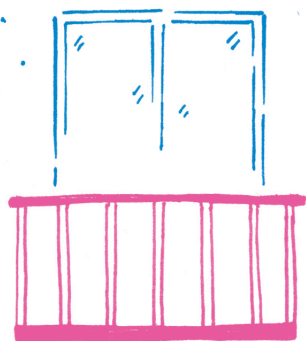
BALKON

Twój pokój widoczny jest tylko dla Ciebie. Chcesz zrobić coś dla innych? Posadź na swoim balkonie lub parapecie rośliny. Skorzystasz z tego Ty, ale również wszyscy, którzy oglądają Twój blok czy kamienicę z zewnątrz.

W 2011 roku Katarzyna Jendrońska-Goik postanowiła zmienić Superjednostkę (wielki blok w Katowicach) w Superogród. Namówiła 200 mieszkańców do zazielenienia swoich balkonów. Miasto wsparło projekt, obdarowując chętnych czerwonymi, białymi i żółtymi kwiatami.

Nie wiem, gdzie mieszkasz, ale wyobraź sobie, że w takim właśnie bloku. Wybierz sobie swój balkon i dorysuj donice, a w nich rośliny. Namów swoich sąsiadów na to samo. Zazielenie wszystkie balkony. Jak teraz prezentuje się Wasz blok?

PARTYCYPACJA SPOŁECZNA

Twój własny dom to nie jedyne miejsce, gdzie przebywasz, prawda? Poruszasz się po chodnikach, korzystasz z parków i placów zabaw. O tej przestrzeni również możesz decydować. Jest na to kilka sposobów. Możesz brać udział w warsztatach, na których pracuje się nad daną przestrzenią. Takie zajęcia organizowane są dla różnych grup, również dla dzieci. Każdy ma szansę wypowiedzieć się na temat wybranego miejsca – czego potrzebuje, co w nim lubi, a co chciałby zmienić.

Innym przykładem jest Budżet Obywatelski. Każdy może zgłosić swój pomysł na poprawę jakiejś przestrzeni, np. na nowy plac zabaw lub uprzątnięcie kawałka zaniedbanego terenu. Później odbywa się głosowanie. Im więcej osób przekonasz do swojego pomysłu, tym większe szanse na jego realizację. Nawet jeśli nie zgłaszasz swojego pomysłu, warto wziąć udział w głosowaniu. To również przykład partycypacji, czyli uczestniczenia we wspólnym tworzeniu przestrzeni miejskiej.

Na sąsiedniej stronie znajdziesz kartę do głosowania. Wyobraź sobie, że dotyczy Twojej dzielnicy – jaki projekt wybierzesz? Wybierz trzy projekty. Najlepsze przyznaj 3 punkty, kolejnemu 2, a ostatniemu 1 – wpisz punkty w kratki.

☐

PSI WYBIEG DLA DUŻYCH I MAŁYCH

☐

NOWY PARK NAD RZEKĄ

☐

STACJA NAPRAW ROWERÓW

☐

WYPOŻYCZALNIA SPRZĘTU SPORTOWEGO

☐

BEZPŁATNE ZAJĘCIA W SKATEPARKU

☐

PUMPTRACK - ROWEROWY PLAC ZABAW

☐

OGRÓD SPOŁECZNY

☐

100 NOWYCH DRZEW W DZIELNICY

☐

PIKNIKI RODZINNE NA PLACU ZABAW

☐

ZEWNĘTRZNA ŚCIANKA WSPINACZKOWA

☐

WODNY PLAC ZABAW

☐

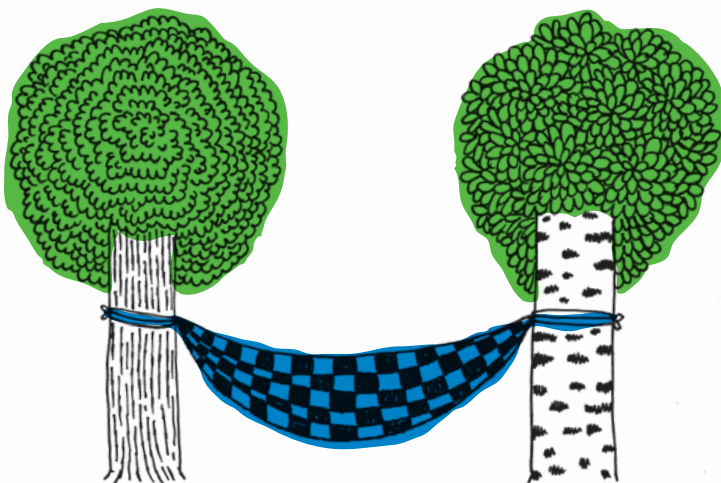
TWÓJ POMYSŁ:

OGRODY SPOŁECZNE

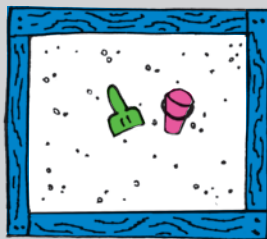
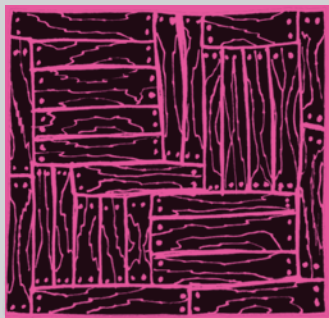
Ogród społeczny to miejsce, gdzie okoliczni mieszkańcy mogą uprawiać rośliny (również jadalne) i wspólnie spędzać czas. To przestrzeń miejska, ale urządzona i użytkowana przez osoby, które mieszkają w pobliżu. Co powinno znaleźć się w takim ogrodzie? Na pewno miejsce na rabaty, zbiornik na deszczówkę, kompostownik, być może jakaś altana na narzędzia ogrodnicze. Ale też miejsce do siedzenia i zabawy.

Zaprojektuj ogród dla siebie i swoich sąsiadów. Wytnij elementy z sąsiedniej strony i ułóż je na kolejnej. Jeśli czegoś Ci brakuje - dorysuj.

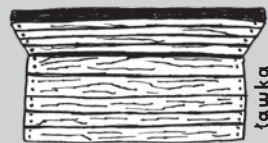
drewniany podest

piaskownica

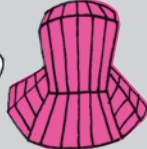
fontanna

ławka

fotele

pień

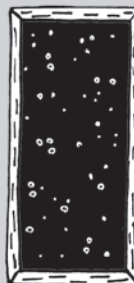
kłoda

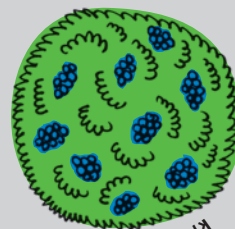
kompostownik

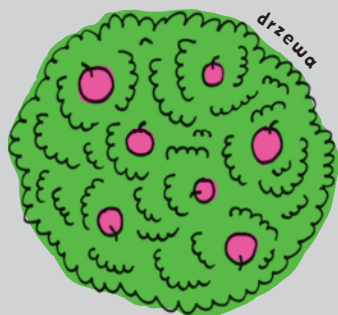
donice na rośliny

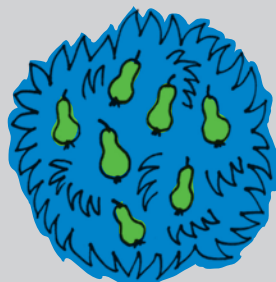
kłoda

roślinność

drzewa

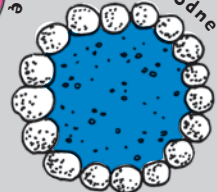

zbiornik na deszczówkę

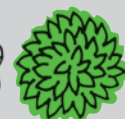
gimzły

oczko wodne

pień

ARTYSTYCZNA PARTYZANTKA

Jest wiele osób, które starają się oswojać miejską przestrzeń poprzez rozmieszczanie w niej drobnych elementów. Niektórzy tworzą w dziurach chodnikowych miniaturowe ogródki. Inni otulają drzewa, słupki, barierki, a czasem i całe pomniki ubrankami zrobionymi z włóczki. Na odwrocie znaków drogowych szukaj wlepek, a na ścianach murali. Takie działania, podejmowanie samodzielnie przez artystów, bez uzgadniania ich z urzędnikami, nazywamy artystyczną lub ogrodniczą partyzantką.

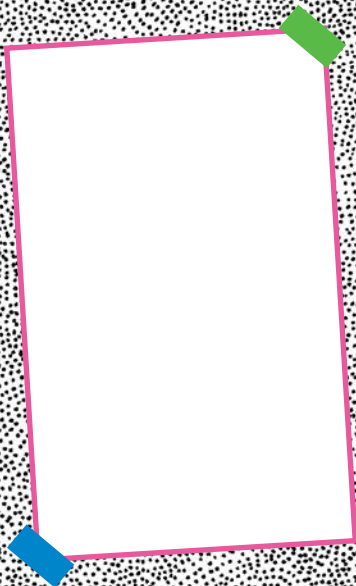
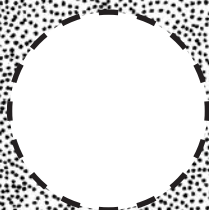
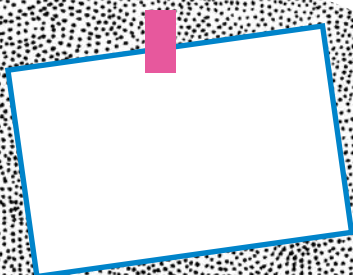
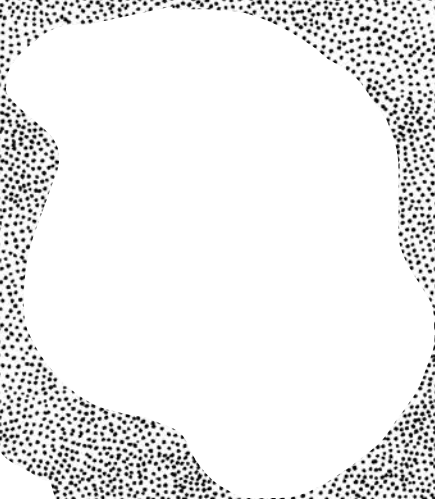
Nie wszystkie prace zostawione w przestrzeni publicznej są godne uwagi. Niektóre są wręcz niebezpieczne (np. gdy zmieniają wygląd znaków drogowych) lub pogarszają, a nie poprawiają jakość przestrzeni. Zachęcam Cię jednak do tego, żeby zacząć zwracać uwagę na takie akty artystycznej partyzantki. Zastanów się, czy Ci się podobają, czy nie. Czy pomagają, czy szkodzą. Obserwuj, które z nich pozostają w przestrzeni przez dłuższy czas, a które są szybko usuwane.

DETEKTYW NAPISÓW

**Poszukaj napisów namalowanych na murach
lub naklejonych na znakach i skrzynkach.**

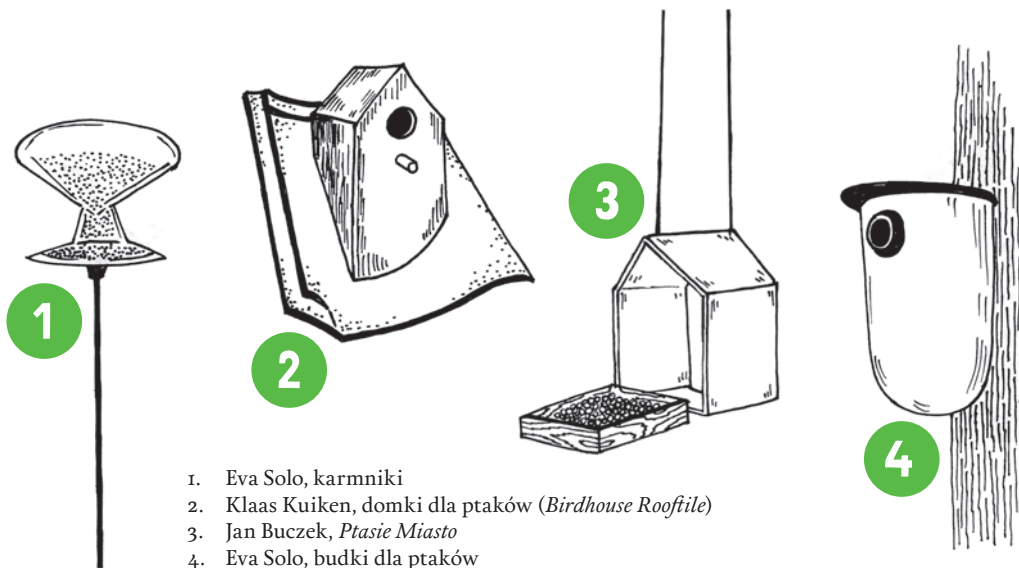
Na sąsiedniej stronie zapisz najciekawsze teksty.

MIASTO DLA ZWIERZĄT

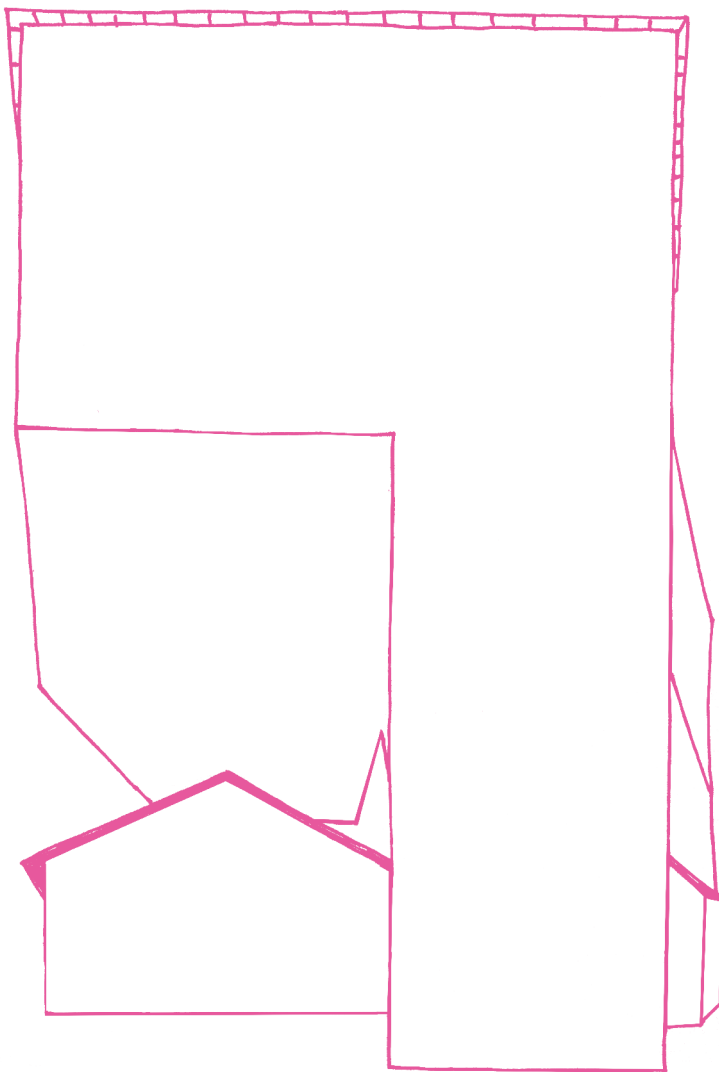
Nie jesteśmy jedynymi mieszkańcami miasta. Obok nas żyją pszczoły i trzmiele, motyle i ćmy, jerzyki i jeże, nietoperze i sroki. Jak możemy im pomóc w tej miejskiej dżungli? Chroniąc ich siedliska czy budując im schronienia. Owady zapylające cieszą się z kwietnej łąki, ptaki, jak jerzyki z budki, a jeże z zostawionej sterty suchych liści. Architekci również zajmują się projektowaniem dla zwierząt. Zobacz poniżej kilka przykładów.

* Zwróć uwagę, że nie wszystkie projekty, które dobrze wyglądają, są komfortowe dla zwierząt. Zanim powiesz budkę dla ptaków, sprawdź, jakie powinna mieć otwory i w jakiej odległości od innych ją umieścić.

Wyobraź sobie,
że budynek
Cricoteki staje się
schronieniem dla
zwierząt. Domkiem
dla pszczoł,
karmnikiem
albo psią budą.
Dorysuj to, co
jest potrzebne,
by budynek służył
zwierzętom.

Książeczka, którą trzymacie w rękach, jest częścią projektu realizowanego w 2024 roku w Cricotece pod nazwą „Laboratorium przestrzeni”. To już szósta edycja międzypokoleniowego programu edukacyjnego, którego celem jest uwrażliwienie uczestników, także tych z niepełnosprawnościami, na przestrzeń, w której żyją.

Na projekt złożyła się seria ośmiu międzypokoleniowych spacerów, warsztaty stworzone we współpracy z sześcioma partnerskimi teatrami, a także niniejsza publikacja dla dzieci wydana na wolnej licencji. Działania realizowane były w 2024 roku, kiedy to świętowaliśmy 10-lecie istnienia w Podgórzu budynku Cricoteki, uznawanego za współczesną ikonę Krakowa. Inspiracją do wszystkich działań były miejsca nie/teatralne, badanie lokalnego otoczenia, odkrywanie przestrzeni miejskiej i architektoniczne strategie w sztuce Kantora.

KONCEPCJA I KOORDYNACJA

Justyna Droń

TEKST

Ańa Komorowska

ILUSTRACJE, SKŁAD

Kasia Walentynowicz

REDAKCJA, KOREKTA

Magdalena Link-Lenczowska

Magdalena Petryna

WYDAWCA

Ośrodek Dokumentacji Sztuki

Tadeusza Kantora CRICOTEKA

Kraków 2024

DRUK

Drukarnia Know-How

ISBN

978-83-61213-98-7

LICENCJA

CC BY-NC-SA

organizator

cricoteka

INSTYTUCJA KULTURY
WOJEWÓDZTWA
MAŁOPOLSKIEGO

MAŁOPOLSKA

partnerzy projektu

 STARY TEATR

 wrocławski
teatr lalek

 NRIU
NARODOWY INSTYTUT
ARCHITEKTURY
I URBANISTYKI

 MINIATURA

 Teatr
Horzycy

 MUZYCZNY

 TR

dofinansowanie

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa
Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

patroni medialni

 Radio
Kraków

 Radio
Kraków
Kultura

 TVP
KULTURA

 SENIORDA

e-teatr.pl

